

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 20/10/2025
ADRODDIAD PENNAETH ADRAN CYNORTHWYOL	

Rhif: 2

Cais Rhif: C24/0937/16/LL

**Dyddiad
Cofrestru: 22/09/25**

Math y Cais: Llawn

Cymuned: Llandygai

Ward: Tegarth a Mynydd Llandygai

Bwriad: Datblygu reid dwristiaeth antur newydd ar ffurf ‘Swing’ i gynnwys codi strwythur platfform, ramp a strwythur glanio, ceblau a strwythurau angori ynghyd â gwaith cysylltiedig

Lleoliad: Zip World, Chwarel Penrhyn, Bethesda, Bangor, Gwynedd, LL57 4YG

**Crynodeb o’r
Argymhelliad:** CANIATÁU GYDAG AMODAU

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 20/10/2025
ADRODDIAD PENNAETH ADRAN CYNORTHWYOL	

1 Disgrifiad:

- 1.1 Mae hwn yn gais llawn ar gyfer creu gweithgaredd ychwanegol ar safle *Zip World* yn Chwarel y Penrhyn, Bethesda. Y bwriad yw sefydlu reid newydd ar ffurf siglen fawr (6 sê) gyda'r gwaith yn cynnwys codi strwythur platfform, ramp a strwythur glanio, ceblau cysylltiedig â strwythurau angor.
- 1.2 Mae safle'r cais yn cynnwys darn o dir o fewn ardal Chwarel y Penrhyn, i'r de-orllewin o safle presennol *Zip World*, gan ymestyn ar draws llyn y chwarel tua'r de-ddwyrain tuag at oriel ar lefel uwch ar ochr ddeheuol y twll chwarel. Mae'r datblygiad arfaethedig yn cynnwys pedair prif elfen:
 - Y pwynt angori isaf (gogleddol), y ramp, yr ardal lanio a'r cert;
 - Y siglen a'r platfform;
 - Y pwynt angori uchaf (deheuol);
 - Byddai'r uchod yn cael ei gysylltu trwy ddau gebl tensiwn, yn croesi'r chwarel rhwng y ddau bwynt angori. Byddai'r rhain yn cael eu gosod yn eu lle gan barau o golofnau dur unionsyth ar sylfeini pad concrit.
- 1.3 Lleolir y safle yn rhannol oddi fewn i Safle Treftadaeth y Byd Tirwedd Llechi Gogledd-orllewin Cymru ynghyd a Thirwedd Hanesyddol Eithriadol Dyffryn Ogwen gyda henebion Chwarel y Penrhyn (ysbyty'r chwarel, lefelau tanddaearol ac ardaloedd creiriol) yn gyfagos.
- 1.4 Fe gyflwynwyd yr wybodaeth isod er cefnogi'r cais :
 - Datganiad Cynllunio
 - Asesiad Effaith Treftadaeth;
 - Asesiad Effaith Economaidd;
 - Asesiad Tirwedd a Gweledol;
 - Asesiad Gosodiad;
 - Asesiad Effaith Sŵn;
 - Gwerthusiad Ecolegol Rhagarweiniol;
 - Gwelliannau Cynefinoedd
 - Strategaeth Draenio;
 - Cynllun Teithio Dros Dro
 - Datganiad Dull Adeiladu; a
 - Cynllun Rheolaeth Adeiladu Amgylcheddol

2. Polisiâu Perthnasol:

- 2.1 Mae Adran 38(6) o Ddeddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol 2004 a pharagraff 2.1.2 Polisi Cynllunio Cymru yn pwysleisio y dylid penderfynu ceisiadau yn unol â'r Cynllun Datblygu, oni bai bod ystyriaeth faterol cynllunio yn nodi fel arall. Mae ystyriaethau cynllunio yn cynnwys Polisi Cynllunio Cenedlaethol, a'r Cynllun Datblygu Unedol.
- 2.2 Mae'r Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn rhoi dyletswydd ar y Cyngor i ymgymryd â chamau rhesymol wrth arfer ei swyddogaethau i gyflawni'r 7 amcan llesiant sydd o fewn y Ddeddf. Mae'r adroddiad hwn wedi'i baratoi gan ystyried dyletswydd y Cyngor a'r 'egwyddor datblygu gynaliadwy', fel sydd wedi'i ddatgan yn Neddf 2015. Wrth ffurfio'r

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 20/10/2025
ADRODDIAD PENNAETH ADRAN CYNORTHWYOL	

argymhelliad mae'r Cyngor wedi ceisio sicrhau bod anghenion y presennol yn cael eu diwallu heb beryglu gallu cenedlaethau'r dyfodol i ddiwallu eu hanghenion hwythau.

2.3 Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn. (Fersiwn Cyfansawdd yn cynnwys Newidiadau Materion sy'n Codi, Ionawr 2017)

PCYFF 2 : Meini Prawf Datblygu

PCYFF 3 : Dylunio a Siapio Lle

TWR 1: Atyniadau a Chyfleusterau Ymwelwyr

AT 1 : Ardaloedd Cadwraeth, Safleoedd Treftadaeth y Byd a Thirweddau, Parciau a Gerddi Hanesyddol Cofrestredig

PS 1 : Yr Iaith Gymraeg a'r Diwylliant Cymreig

PS 14 Yr Economi Ymwelwyr

PS 19 : Gwarchod a Lle Bo'n Berthnasol Gwella'r Amgylchedd Naturiol

PS 20 : Diogelu a Lle Bo'n Berthnasol Wella Asedau Treftadaeth

2.4 Polisiâu Cenedlaethol:

Polisi Cynllunio Cymru – (Argraffiad 12, 2024)

Nodyn Cyngor Technegol 5: Cynllunio a chadwraeth natur

Nodyn Cyngor Technegol 11: Sŵn

Nodyn Cyngor Technegol 12: Dylunio

Nodyn Cyngor Technegol 13: Twristiaeth

Nodyn Cyngor Technegol 24: Yr amgylchedd hanesyddol

3. Hanes Cynllunio Perthnasol:

Mae hanes cynllunio helaeth i'r safle hwn ond dim yn ymwneud a'r datblygiad penodol yma.

4. Ymgynghoriadau:

Noder, fe fu sawl ymgynghoriad ynghylch y cynllun hwn yn sgil derbyn gwybodaeth ddiwygiedig wrth ystyried y cais - fe grynhoir y sylwadau diweddaraf a dderbyniwyd gan yr ymgynghorwyr isod :

Cyngor Tref: Heb dderbyn ymateb

Uned Trafnidiaeth: Dim gwrthwynebiad

Cadw Cyngor

Mae'r ymateb hwn yn seiliedig ar y cyngor a ddarparwyd gan Uwch Swyddog Cynllunio Amgylchedd Hanesyddol Cadw.

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 20/10/2025
ADRODDIAD PENNAETH ADRAN CYNORTHWYOL	

Mae gennym bryderon sylweddol, fodd bynnag, rydym o'r farn pe bai mesurau lliniaru yn cael eu cymryd, y byddai ein pryderon ynghylch yr effaith yn cael eu lleihau.

Mae'r polisi cenedlaethol a rôl Cadw yn y broses gynllunio wedi'u nodi yn Atodiad A.

Asesiad

Mae Asesiad Effaith Hanesyddol diwygiedig wedi'i gyflwyno i gefnogi'r cais hwn. Mae hwn yn nodi'n glir effaith andwyol y datblygiad arfaethedig ar leoliadau'r heneb gofrestredig a Safle Treftadaeth y Byd ac yn darparu'r mesurau arfaethedig canlynol a fydd yn cael eu gweithredu i wrthbwysu'r effeithiau hyn: -

- Tynnu strwythurau sy'n tynnu sylw: gan gynnwys tynnu cynwysyddion storio presennol a sied bren diangen, sydd yn agos at y pwynt angori isaf. Byddai hyn yn helpu i gael gwared ar 'annibendod gweledol' o'r ardal gyfagos.
- Ardal wyllo bwrpasol o amgylch y pwynt angori isaf: gan gynnwys ardal wyllo treftadaeth bwrpasol wedi'i lleoli i fanteisio ar olygfeydd o bwl y chwarel a'r orielau meinciau. Bydd yr ardal yn hygyrch i bob ymwelydd, gan gynnwys y rhai nad ydynt yn cymryd rhan. Byddai'n cynnig profiad gweledol unigryw o'r chwarel i'r rhai sy'n methu neu ddim yn dymuno cymryd rhan yn y gweithgareddau trefnus sydd ar gael.
- Ardal wyllo bwrpasol ger ffrâm ben Princess May: wedi'i lleoli i ddarparu llinellau golygfa ddirwysr i ffrâm ben cydbwysedd dŵr Princess May ac orielau chwarel â meinciau y tu hwnt. Bydd yr ardal yn hygyrch i bob ymwelydd, gan gynnwys y rhai nad ydynt yn cymryd rhan, a bydd wedi'i diffinio'n glir o ardaloedd gweithredol. Bydd ymweliad tywys â'r ardal wyllo hefyd wedi'i gynnwys yn y llwybr i gyfranogwyr o'r 'babell baratoi' i'r siglen a llinell sip 'Little Top'. Bydd yr ymweliad yn cyd-fynd â sylwebaeth ar y Princess May a'i harwyddocâd hanesyddol, a gyflwynir gan staff Zip World.
- Paneli dehongli treftadaeth: i'w darparu yn yr ardaloedd gwyllo treftadaeth. Cynllun dehongli manwl i'w ddatblygu a'i gytuno gyda'r Awdurdod Cynllunio Lleol (ACLI) a Cadw a'i gytuno trwy amod, cyn ei osod.
- Rheoli llystyfiant o amgylch ffrâm ben Princess May: yn benodol mynd i'r afael â'r llystyfiant sy'n sgrinio golygfeydd tuag at y strwythur ac sydd â'r potensial i achosi niwed i'r strwythur os na chaiff ei reoli. Gellir gosod amodau ar ddatganiad dull a chynllun rheoli cyn unrhyw waith clirio.
- Sgrinio tirlunio meddal i'r system trin carthion bresennol: i liniaru golygfeydd niweidiol o'r gwaith trin carthion o ardaloedd sydd ar gael i'r cyhoedd yn edrych tuag at ffrâm ben Princess May. Disgwylir i hyn fod yn sgrinio tirlunio lefel isel i liniaru effaith weledol y cyfleuster trin carthion cyn belled ag y bo modd, gan ddefnyddio

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 20/10/2025
ADRODDIAD PENNAETH ADRAN CYNORTHWYOL	

deunyddiau a dyluniad sy'n gydymdeimladol ag amgylchedd y chwarel.

- Comisiynu adroddiad arbenigol (gydag argymhellion) ar gyflwr ffrâm ben Princess May a darparu copi o'r adroddiad i berchennog yr ased.

- Rhaglen hyfforddi tîm.

Mae methodoleg yr Asesiad Effaith Hanesyddol yn bodloni canllawiau ICOMOS, ac rydym yn fodlon y byddai gweithredu'r mesurau uchod yn gwrthbwysio effeithiau andwyol a nodwyd o'r datblygiad arfaethedig. O ganlyniad, nid yw Cadw yn gwrthwynebu penderfyniad cadarnhaol y cais hwn yn amodol ar amodau sy'n ei gwneud yn ofynnol bod yr holl fesurau uchod yn cael eu gweithredu cyn gweithrediad masnachol cyntaf y reid, ac eithrio'r gofyniad am yr adroddiad arbenigol ar gyflwr ffrâm pen y Dywysoges May y gellir ei gwblhau chwe mis ar ôl gweithrediad masnachol cyntaf y reid.

Os oes angen, gall Cadw gynorthwyo i baratoi amodau wedi'u geirio'n addas i sicrhau bod y mesurau hyn yn cael eu gweithredu'n llawn ac yn briodol.

Cyfoeth Naturiol Cymru:

Yn fodlon y gellir goresgyn eu pryderon ynghylch y cais drwy osod amod ar unrhyw ganiatâd cynllunio a roddir er sicrhau y cyflwynir Datganiad Dull yn seiliedig ar yr egwyddorion sydd wedi eu cynnwys yn yr arfarniad ecolegol rhagarweiniol er mwyn amddiffyn nodweddion o safleoedd gwarchodedig sydd gerllaw.

Gwasanaeth Cynllunio
Archeolegol Gwynedd:

Heb dderbyn ymateb

Uned Bioamrywiaeth:

Dim gwrthwynebiad – mae'r Cynllun Gwelliannau Bioamrywiaeth yn rhesymol ac yn dangos Budd Net ar gyfer Bioamrywiaeth yn unol â Pholisi Cynllunio Cymru.

Dŵr Cymru

Sylwadau ar gyfer yr ymgeisydd

Gwarchod y Cyhoedd:

Gan mai dyma'r cyntaf o'i fath, mae'n anodd iawn asesu a fydd gan y siglen effaith sŵn ar yr ardal. Os mae'r Awdurdod yn caniatáu'r cais, byddai'r Gwasanaeth yn argymhell bod amodau'n cael eu rhoi ar unrhyw ganiatâd mewn perthynas â'r oriau gweithredu a'r terfyn sŵn fel yr amlinellir yn yr adroddiad sŵn er mwyn sicrhau na ddylai sŵn effeithio ar drigolion lleol.

Rydym efo pryder am sŵn gan gwsmeriaid yn sgrechian tra maent ar yr Swing a sut fydd hyn gallu cael ei rheoli.

Uned Draenio Tir

Dim sylwadau i'w cynnig

Swyddog y Parc Cenedlaethol

Heb dderbyn ymateb

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 20/10/2025
ADRODDIAD PENNAETH ADRAI CYNORTHWYOL	

Ymgynghoriad Cyhoeddus:

Rhoddwyd rhybudd ar y safle ac yn y wasg a gwybyddwyd cymdogion. Derbyniwyd yr ymateb isod i'r broses ymgynghori gyhoeddus :

“Bydd y siglen enfawr arfaethedig wedi'i chynllunio i greu profiad o 'ofn' a 'chyffro' i'r rhai sy'n reidio arni, gan arwain at yr ymateb anochel o sgrechian uchel, gwrthgymdeithasol, y byddai trigolion sy'n byw yn Rhes Jams a'r gymuned gyfagos yn eu dioddef yn ddyddiol.

Os caiff y cynllun arfaethedig ei gymeradwyo, gofynnwn i Adran Gynllunio Cyngor Gwynedd drafod y mater uchod gyda Zip World er mwyn sicrhau bod y cwmni'n cymryd camau priodol i liniaru ein pryderon.”

5. Asesiad o'r ystyriaethau cynllunio perthnasol:

Egwyddor y datblygiad

5.1 Fe gyflwynwyd Asesiad Effaith Economaidd gan gwmni arbenigol a nododd y byddai'r cynllun yn:

- Sicrhau swyddi yn y diwydiant adeiladu a thrwy gydol y gadwyn gyflenwi.
- Hwyluso 20 o swyddi (cyfatebol i lawn amser) gweithredol drwy gydol y flwyddyn gyda chyflog byw ac uwch.
- Creu Gwerth Ychwanegol Gros o leiafswm o £5 miliwn dros 10 mlynedd, mewn perthynas â'r swyddi uniongyrchol.
- Cefnogi swyddi anuniongyrchol pellach yn y sectorau twristiaeth a lletygarwch – gan gefnogi cyflogau a gweithgarwch economaidd pellach yn yr economi ranbarthol.
- Yn ymrwmo Zip World i fuddsoddiad o £1.9m yng Ngogledd Cymru.
- Sicrhau Cymhareb Cost a Budd uchel (dros 4) sy'n golygu bod y prosiect yn werth uchel am arian, gan gyfrannu buddion economaidd sylweddol i'r ardal leol.

5.2 Mae Polisi PS 14 y Cynllun Datblygu Lleol yn cefnogi cynigion i ddatblygu diwydiant twristiaeth leol a fydd yn fwrlwm trwy gydol y flwyddyn. Mae polisi TWR 1 yn adlewyrchu hyn drwy gefnogi cynigion am atyniadau neu gyfleusterau ymwelwyr newydd, neu i wella ac ehangu safon y cyfleusterau presennol. Mae TWR 1 yn gofyn i gynhigion gydymffurfio â meini prawf yn ymwneud a defnyddio safle addas a ddefnyddiwyd o'r blaen, defnyddio safle sydd â chyswllt agos ag adeiladau presennol eraill a datblygu gweithgaredd sy'n gyfyngedig i leoliad penodol. Wrth ystyried defnydd y safle o amgylch fel cychfan twristiaid poblogaidd, ynghyd a natur ôl-ddiwydiannol y lleoliad a'r budd economaidd sy'n debygol o arwain o'r datblygiad, fe gredir bod hwn yn ddatblygiad a fyddai yn gwella ac ehangu'r ystod o gyfleusterau sydd ar gael ar gyfer ymwelwyr mewn modd sy'n gyson gydag egwyddorion y polisiau hyn.

Mwynderau gweledol

5.3 Mae'r safle wedi ei leoli o fewn dalgylch gweithgareddau'r chwarel sy'n cynnwys yr atyniad *Zip World* gydag amrywiaeth o adeiladau a strwythurau wedi eu lleoli o amgylch y strwythur arfaethedig. Byddai unrhyw olygfa o'r strwythur ei hun yn cael ei weld o fewn y cyd-destun hwn gyda chefnid ddiwydiannol ei natur iddo. Mae'r strwythur arfaethedig o ddyluniad ymarferol a phwrpasol sydd ei hun yn adlewyrchu natur ddiwydiannol y safle gyda cholofnau dur yn cynnal gwifrau ac offer sydd ddim yn annhebyg i beth o adeiladwaith cyfagos y chwarel.

5.4 Fe gyflwynwyd Asesiad Tirwedd a Gweledol a baratowyd gan arbenigwyr treftadaeth gyda'r cais ac fe grynhoir eu casgliadau isod :

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 20/10/2025
ADRODDIAD PENNAETH ADRAN CYNORTHWYOL	

- Nodwyd cyfanswm o chwe golygfa bosibl o'r cynigion ac roedd y rhain yn cynnwys pedwar golygfa agos a dwy olygfa o bell. Ystyrir bod pob un o'r chwe golygfa o arwyddocâd uchel yng nghyddestun Safle Treftadaeth y Byd a'r Henebion Cofrestredig cyfagos.
- Dadansoddiwyd pedwar golygfa agos a dwy olygfa o bell o ran eu heffaith ar asedau treftadaeth sydd wedi'u cynnwys yn y golygfeydd hynny.
- Mae'r dadansoddiad yn dangos y byddai'r tair golygfa agos yn profi 'newid bach' o ganlyniad i'r cynigion ac y byddai un olygfa agos yn profi 'newid cymedrol'. Mewn un olygfa o bell mae'r cynigion yn cynrychioli newid 'dibwys' ac mewn golygfa arall o bell mae'r cynigion yn cynrychioli newid 'cymedrol'.
- Canfuwyd bod yr effaith gyffredinol ar Safle Treftadaeth y Byd o chwe golygfan yn 'niweidiol dibwys i fach' ac, mewn un achos, yn 'effaith fuddiol fach'.

5.5 Cydnabyddir y casgliadau uchod ac, yn sgil ymweliad a'r safle gan swyddogion, derbynnir eu bod yn adlewyrchu effaith weledol debygol y datblygiad arfaethedig. Yn y pendraw, ni chredir y byddai'r strwythur yn amlwg yn y dirwedd ac ni fyddai'n niweidiol i fwynderau gweledol lleol ac felly fe ystyrir bod y cais yn dderbyniol dan Bolisi PCYFF2 a PCYFF 3 fel y maent yn ymwneud ag amddiffyn mwynderau gweledol cyffredinol yr ardal.

Mwynderau cyffredinol a phreswyl

- 5.6 Cyflwynwyd Asesiad Sŵn gyda'r cais ac fe nododd hwnnw y cynhaliwyd arolwg sŵn sylfaenol mewn dau leoliad a oedd yn cynrychioli'r anheddau agosaf i'r safle a datblygwyd model sŵn o'r reid arfaethedig. Defnyddiwyd canlyniadau'r model sŵn i ddarparu asesiad cymharol yn erbyn y lefelau sŵn presennol. Roedd lefelau sŵn y reid siglo a ragwelwyd ymhell islaw'r lefelau sŵn gweddilliol cyffredinol o 10 dB neu fwy, sy'n awgrymu na fyddai'r sŵn yn amlwg o dan amodau arferol ac na fyddai unrhyw effaith sŵn andwyol. Yn ogystal, cynhaliodd yr ymgynghorwyr asesiad BS 4142, ac mae'r canlyniadau'n dangos bod y Lefelau Sŵn Penodol a ragwelwyd ymhell islaw'r Lefelau Sŵn Cefndir ac yn nodi effaith 'isel' yn unig.
- 5.7 Gan mai hwn yw'r reid yw'r cyntaf o'i fath yn y DU, nid oes unrhyw fanylion ar gael ynghylch y peiriannau na'r offer sydd i'w gosod, fodd bynnag, yn seiliedig ar ganfyddiadau'r arolwg sŵn sylfaenol a chanllawiau perthnasol, argymhellodd yr ymgynghorwyr gosod terfyn sŵn priodol trwy amod cynllunio er amddiffyn amwynder preswyl.
- 5.8 Roedd Gwasanaeth Gwarchod y Cyhoedd yn derbyn casgliadau'r adroddiad i raddau helaeth fel y mae'n ymwneud â sŵn yn dod yn uniongyrchol o'r peirianwaith newydd er 'roeddynt yn datgan peth pryder ynghylch y diffyg sylw a roddwyd i sŵn gan gwsmeriaid yn sgrechian wrth ddefnyddio'r siglen. Ategwyd hyn gan bryderon a gyflwynwyd gan drigolyn lleol. Yn y pendraw fe gredir bod hyn yn agwedd anodd iawn i'w ragweld a'i reoli ond y gellid sicrhau, drwy amod priodol, fod proses mewn lle i ystyried unrhyw gwynion a ddaw gan aelodau o'r cyhoedd yn ystod y cyfnod gweithredol a sicrhau fod camau penodol yn cael eu cymryd i liniaru unrhyw broblemau os oes tystiolaeth o niwed arwyddocaol.
- 5.9 Yn y pendraw, yng nghyd-destun yr holl weithgarwch arall sy'n digwydd o fewn safle Zip World ac o fewn y chwarel weithredol gerllaw, fe gredir mai bychan fyddai effeithiau'r datblygiad penodol hwn ar lefelau sŵn yr ardal yn gyffredinol. Credir, felly, i'r bwriad gydymffurfio a gofynion Polisi PCYFF2 o'r CDLL fel y mae'n ymwneud ag amddiffyn mwynderau eiddo preifat rhag llygredd sŵn.

Materion Treftadaeth

- 5.10 Yn sgil cryn drafodaeth ynghylch materion treftadaeth, gan gynnwys trafodaethau manwl gyda Cadw yn sgil eu sylwadau ar fersiwn cyntaf yr Asesiad Effaith Treftadaeth, cyflwynwyd asesiad diwygiedig a bu hwnnw gynnwys mesurau lliniaru megis :

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 20/10/2025
ADRODDIAD PENNAETH ADRAN CYNORTHWYOL	

- Cael gwared ar 2 uned storio bresennol ac 1 sied bren sydd ar hyn o bryd yn achosi effaith andwyol ar y lleoliad
- Creu platfform gwylio gyda phanel dehongli i'r pwynt angori isaf wedi'i ganolbwyntio ar yr hen bwl a'r orielau meinciol
- Creu ardal wylwio bwrpasol gyda phanel dehongli wedi'i ganolbwyntio ar ffrâm ben y Princess May
- Clirio llystyfiant hunan-hadu o amgylch Princess May i wella ei welededd o fewn ardaloedd sydd ar gael i'r cyhoedd gan gynnwys yr ardal wylwio newydd
- Creu sgrinio lefel isel i'r ardal trin carthion presennol i liniaru'r effaith bresennol
- Cynigir mesurau hefyd i leihau unrhyw effaith andwyol hirdymor bosibl cyn belled ag y bo modd gan gynnwys cyflwyno a chytuno ar elfennau manwl o'r datblygiad (e.e. paneli dehongli), gwella hyfforddiant staff a rhaglen gytunedig o gynnal a chadw'r safle. Bydd rhaglen gwella treftadaeth yn cael ei mabwysiadu a bydd yn destun adolygiad pob pum mlynedd mewn ymgynghoriad â Cadw a Grŵp Llywio Safle Treftadaeth y Byd.

5.11 Noda'r Asesiad Effaith Treftadaeth bod y cynigion yn cynnwys mesurau 'lliniaru mewnosodedig' a mesurau 'lliniaru ychwanegol' i sicrhau y gellir lleihau unrhyw effeithiau andwyol gweddilliol i lefelau derbyniol nad ydynt yn destun pryder i'r Safle Treftadaeth y Byd a'r Henebion Cofrestredig ar y safle. Daw'r asesiad i'r casgliad bod yr effeithiau buddiol/cadarnhaol a gynrychiolir gan y cynigion ynghyd â'r 'mesurau lliniaru ychwanegol' yn cydbwysu'r effeithiau andwyol/negyddol gyda chanlyniad net o effaith niwtral gyffredinol. Ystyrir y gellir cyfrannu tuag at gadw a diogelu arwyddocâd asedau a nodweddion Chwarel y Penrhyn a'u cyfraniad at Werth Cyffredinol Eithriadol Safle Treftadaeth y Byd ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol, trwy'r newidiadau arfaethedig.

5.12 Mae sylwadau Cadw i'r Asesiad Effaith Treftadaeth yn cadarnhau y byddai eu pryderon ynghylch yr effaith ar Safle Treftadaeth y Byd a'r henebion yn cael eu lleihau ar yr amod fod mesurau lliniaru yn cael eu cymryd. Nid yw Cadw yn gwrthwynebu caniatáu'r bwriad yn ddarostynedig i osod amodau sy'n golygu y byddai'n ofynnol bod yr holl fesurau lliniaru sy'n cael eu crybwyll yn yr Asesiad yn cael eu gweithredu cyn gweithrediad masnachol cyntaf y reid, ac eithrio'r gofyniad am yr adroddiad arbenigol ar gyflwr y Princess May y gellir ei gwblhau chwe mis ar ol gweithrediad masnachol cyntaf y reid. Ar sail hyn felly, fe gredir bydd y cynnig ar y cyfan yn cwrdd gyda gofynion polisiâu PS 20 ac AT 1 y CDL fel y maent yn ymwneud ag amddiffyn asetadau treftadaeth yr ardal.

Materion Bioamrywiaeth

5.13 Cyflwynwyd Asesiad Ecolegol Cychwynnol gyda'r cais a daw hwnnw i'r casgliad mai bychan iawn fyddai effaith y gwaith arfaethedig ar y cynefinoedd a'r rhywogaethau a warchodir o fewn y safle. Mae'r adroddiad yn manylu ar yr argymhellion ar gyfer lliniaru'r effeithiau ar fywyd gwylt, gan gynnwys y frân goesgoch. Yn sgil sylwadau gwreiddiol yr Uned Bioamrywiaeth derbyniwyd Cynllun Gwella Cynefinoedd ac mae hwnnw'n dderbyniol gan yr Uned Bioamrywiaeth fel modd o liniaru'r effeithiau niweidiol ar fioamrywiaeth ac o sicrhau gwelliannau priodol. O gynnwys amodau priodol fel rhan o'r caniatâd cynllunio, credir y gellir sicrhau bydd y datblygiad yn cwrdd gyda gofynion PS 19 y CDL o safbwynt gwarchod a lle bo'n berthnasol gwella'r amgylchedd naturiol.

Materion Ieithyddol

5.14 Gan eithrio'r datblygiadau sy'n cyrraedd y trothwyon ar gyfer cyflwyno Datganiad/Asesiad ar Effaith Iaith Gymraeg a nodir ym Mholisi PS1, fe roddir arweiniad o ran y mathau o geisiadau perthnasol ble fo angen rhoi ystyriaeth i'r iaith Gymraeg yn Atodiad 5 (Y Drefn Sgrinio) o'r Canllaw Cynllunio Atodol (CCA) 'Cynnal a Chreu Cymunedau Nodedig a Chynaliadwy'. Mae'r arweiniad a gynhwysir yn nodi y dylai pob datblygiad manwerthu, masnachol neu ddiwydiannol ble nad oes angen cyflwyno Datganiad/Asesiad iaith Gymraeg ddangos sut fo ystyriaeth wedi ei roi i'r iaith.

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 20/10/2025
ADRODDIAD PENNAETH ADRAN CYNORTHWYOL	

5.15 Oherwydd maint y datblygiad, nid oedd yn ofynnol cyflwyno Datganiad Iaith Gymraeg nag Asesiad Effaith Iaith Gymraeg gyda'r cais hwn, fodd bynnag, mae'r Datganiad Cynllunio a gyflwynwyd gyda'r cais yn egluro'r ystyriaeth a roddwyd i'r iaith fel rhan o'r cynllun, gan gynnwys y pwyntiau isod:

- Ymrwymiad gan yr ymgeisydd i gefnogi'r iaith Gymraeg a sicrhau bod yr iaith yn weladwy fel rhan o'r datblygiad.
- Bydd yr holl arwyddion mewnol mewn mannau cyhoeddus o fewn y safle yn ddwyieithog gan gynnwys y rheini fydd yn rhan o'r cynllun dehongli treftadaeth arfaethedig.
- Byddai'r cynnig yn darparu cyfleoedd cyflogaeth ychwanegol yn yr ardal leol. Mae 82% o weithwyr Zip World yn lleol ac yn byw gerllaw eu gweithle ac mae 65% yn siaradwyr Cymraeg. Disgwylir i'r cyfleoedd cyflogaeth (20 swydd ychwanegol sy'n gyfwerth ag Amser Llawn) a gynigir gan y cynnig gael eu diwallu'n lleol.
- Byddai'r datblygiad yn codi ymwybyddiaeth o'r iaith a'r diwylliant Cymraeg wrth i staff gyfarch ymwelwyr a byddai ymwelwyr Cymraeg eu hiaith yn gallu siarad yr iaith yn ystod eu hymweliad.

5.16 Wrth ystyried yr uchod, fe greidir bod y datblygiad yn gyson gyda gofynion polisi PS 1 a'r Canllaw Cynllunio perthnasol.

6. Casgliadau:

6.1 Gan ystyried yr asesiad uchod credir fod y bwriad hwn yn dderbyniol ar sail egwyddor, lleoliad, graddfa, mwynderau gweledol, mwynderau preswyl a'r effaith ar asedau treftadaeth ynghyd a chydymffurfio gyda pholisiau a chynghor cynllunio lleol a chenedlaethol perthnasol yn ymwneud ag hyrwyddo twristiaeth.

7. Argymhelliad:

Caniataú yn ddarostyngedig i dderbyn sylwadau cadarnhaol gan Cadw ac i'r amodau canlynol :

1. 5 mlynedd
2. Cydymffurfio gyda'r cynlluniau a gymeradwywyd
3. Cydymffurfio gyda'r Cynllun Rheolaeth Trafnidiaeth Adeiladu
4. Cydymffurfio gyda'r Asesiad Ecolegol Cychwynnol a'r Gwelliannau Cynefinoedd
5. Cyflwyno a chytuno Cynllun Rheoli Treftadaeth
6. Cyflwyno Datganiad Dull Gweithredu amgylcheddol
7. Cyflwyno a chytuno Cynllun Rheolaeth Safle gan gynnwys mecanwaith i ddelio gyda chwynion.
8. Arwyddion Cymraeg/dwyieithog
9. Amodau Cadw

Nodyn – Cyfoeth Naturiol Cymru, Dwr Cymru.